

המחלקה ללימודי המזרח התיכון

תשפ"א 2021 סמסטר ב'

שם הקורס: אימפריות קטנות: קהילות אירופיות בין קהיר לקייפטאון
מס' קורס: 124-1-0000-01

שם המרצה: דר' בן זרחי
שעות קבלה: ימי שלישי, 13-14, בתיאום מראש

תקציר הקורס:

הקורס יעסוק בקהילות אירופיות באפריקה הפרוטו-קולוניאלית והקולוניאלית, מהמחצית הראשונה של המאה ה-19 ועד למלחמות העולם. בקורס יינתן דגש למבנה המגדרי והמעמדי של קהילות אלו (בהן היה לעתים קרובות רוב לגברים בני מעמד-הביניים) וכיצד מבנה זה השפיע על התהוות המפגש הקולוניאלי. בפרט, הקורס יתמקד בתהליך התגבשותן ההדרגתית של פרקטיקות שליטה אירופיות באפריקה, מהיררכיה במקומות עבודה ועד לתכנון עירוני שהתבסס על הפרדה גזעית. בכלל זאת, יינתן בקורס דגש לשימוש באלימות – הן של אירופים כלפי אפריקנים, והן בתוך הקהילות האירופיות – כחוויה מכוננת במפגש הקולוניאלי, אשר השפיעה על תפיסותיהם (המשתנות) של אירופים בנוגע ל'תפקידיהם' באפריקה. הקורס יציג כי ההיסטוריה של הקהילות האירופיות באפריקה אינה אחידה אלא מורכבת מסיפורים שונים של 'קולוניאליזמים', וכי לקהילות אירופיות אלו הייתה השפעה רבה ומתמשכת על עיצובו של המפגש הקולוניאלי ומורשתו.

חובות הקורס:

המטלות יפורסמו ויוגשו דרך אתר המודל של הקורס.

1. מטלת קריאה (היקף: עמוד) – 20%. המטלה תינתן לאחר שיעור 7.
2. מטלה מסכמת (היקף: שלושה עמודים) – 80%. המטלה תינתן בתום הקורס.

סדר המפגשים ורשימת קריאה:

1. **שיעור מבוא: הצגת הקורס וסקירה על המיעוטים האירופיים באפריקה הקולוניאלית**
2. **הרפתקנים, סוחרים וכובשים לעתיד: ספרות נוסעים על אפריקה והשפעתה**
Roald Dahl, *Going Solo*. London: Puffin Books, 1986. Chapter 2: Dar קריאה:
Es Salaam, 20-29
3. **שוים ושוים פחות: זכויות יתר של נתינים אירופים באפריקה הפרוטו-קולוניאלית**
Ziad Fahmy, "Jurisdictional Borderlands: Extraterritoriality and "Legal Chameleons" in Precolonial Alexandria, 1840-1870". *Comparative Studies in Society and History* 55, no. 2 (2013): 305-29
4. **לשלוט באחר, להגדיר את האחר': אלימות כחוויה מכוננת במפגש הקולוניאלי**
Brett Shadle, "Settlers, Africans, and Inter-Personal Violence in Kenya, ca. 1900-1920," *International Journal of African Historical Studies* 45, no. 1 (2012): 57-80
5. **הבניית גבריות קולוניאלית: פרדוקס העוצמה/חוסר אונים בקהילות האירופיות**
Dylan Thomas Loser and Robert Morrell, "Aubery Samuel Langley: Schools, Masculinity and Settler Insecurity in Natal in the First Quarter of the Twentieth Century," *Journal of Natal and Zulu History* 33, no. 1 (2019): 23-40
6. **מגדר וגבולות ה'מכובדות' האירופית באפריקה: קרבה וריחוק בין קהילות אתניות**
Ulrike Lindner, "Contested concepts of 'white'/'native' and mixed marriages in German South-West Africa and the Cape Colony 1900-1914: A histoire croisee," *Journal of Namibian Studies* 6 (2009): 57-79
7. **ילדות קולוניאלית באפריקה: בין היטמעות לבין חינוך להיררכיה**
Elspeth Huxley, *The Flame Trees of Thika: Memories of an African Childhood*, London: Pimlico, 1959. Extracts, 13-16, 48-52

8. **ייצוא האימפריה: הצלחה וכישלון ב'שיווק' התיישבות אירופית באפריקה**
קריאה: Stephen C. Bruner, "Leopoldo Franchetti and Italian Settlement in Eritrea: Emigration, Welfare Colonialism and the Southern Question," *European History Quarterly* 39, no. 1 (2009): 71-94
9. **האפרטהייד שקדם לאפרטהייד: שורשי הפרדה הגזעית באפריקה**
קריאה: Odlie Goerg, "From Hill Station (Freetown) to Downtown Conakry (First Ward): Comparing French and British Approaches to Segregation in Colonial Cities at the Beginning of the Twentieth Century," *Canadian Journal of African Studies* 32, no.1 (1998): 1-31
10. **האירופים האחרים: פועלים, עניים והשפעתם על התעצבות המדינה הקולוניאלית**
קריאה: Jeremy Seekings, "Not a Single White Person Should Be Allowed to Go under': Swartgevaar and the Origins of South Africa's Welfare State, 1924-1929," *The Journal of African History* 48, no. 3 (2007): 375-394
11. **ממהגרי עבודה לתושבי קבע: ריבודיות לאומית בקרב המתישבים האירופים**
קריאה: Mark I. Choate, "Identity Politics and Political Perception in the European Settlement of Tunisia: The French Colony Versus the Italian Colony," *French Colonial History* 8 (2007): 97-109
12. **אירו-אפריקנים? מלחמות העולם ומתחים פנימיים בין הקהילות האירופיות**
קריאה: Albert Grundlingh, "The King's Afrikaners? Enlistment and Ethnic Identity in the Union of South Africa's Defence Force During the Second World War, 1939-45," *The Journal of African History* 40, no. 3 (1999): 351-365
13. **שיעור סיכום: שמות גאוגרפיים והנצחת/מחיקת המורשת של ההתיישבות האירופית**
קריאה: S. Guyot and C. Seethal, "Identity of Place, Places of Identites: Changes of Place Names in Post-Apartheid South Africa," *South African Geographical Journal* 89, no. 1 (2007): 55-6